

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ

Мальцева Дмитра Костянтиновича

«Соціально-психологічні засади організації сімейного дозвілля з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій» на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

У відповідності до п. 11 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 на кафедрі здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України 31 березня 2023 року Мальцевим Дмитром Костянтиновичем було проведено публічну презентацію наукових результатів дисертації на тему: «Соціально-психологічні засади організації сімейного дозвілля з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій» та її обговорення (науковий керівник – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор Андреева О. В.).

За результатами проведення публічної презентації та обговорення дисертації на засіданні кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації було прийнято рішення надати здобувачу Мальцеву Дмитру Костянтиновичу позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

ВИСНОВОК

Актуальність теми дисертації. В основі організації та оптимізації сімейного середовища пріоритетне значення відіграє дозвілля. У цьому контексті найважливішим завданням стає зміцнення фізичного здоров'я, пропаганда здорового способу життя, підвищення якості активного відпочинку. Особливе місце в системі формування здорового способу життя займають оздоровчо-рекреаційні технології, що дозволяє їх використовувати як засіб формування здорового сімейного дозвілля. Специфіка організації сімейного дозвілля засобами оздоровчо-рекреаційних технологій визначається побудовою діяльності на добровільній основі, вибором соціально прийнятних рекреаційних видів діяльності, що сприяють розвитку індивіда і суспільства, а також об'єктивною потребою людського організму у відновленні свого психофізичного балансу. Проте довготривала недооцінка важливості комплексного і системного дослідження організації активного сімейного дозвілля призвела до накопичення невирішених питань та загострення ситуації у сфері сімейного оздоровлення при одночасній відсутності цілісного бачення причин та наслідків низького рівня залучення сімей до регулярних занять

руховою активністю. Досліджень, які стосуються вивчення соціально-психологічних засад оздоровчо-рекреаційної діяльності різних груп населення в умовах розважальних комплексів виразно не вистачає.

Представлена до розгляду дисертаційна робота Мальцева Д. К. спрямована на теоретичне та практичне розв'язання викладених вище наукових завдань.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано на кафедрі здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України відповідно до Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2016–2020 рр. за темою 3.15. «Теоретико-методологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення» (номер держреєстрації 0116U001630), керівники теми – д. фіз. вих., професор Дутчак М. В., д. фіз. вих., професор Андрєєва О. В., та Плану науково-дослідної роботи Національного університету фізичного виховання і спорту України на 2021–2025 роки за темою 3.1. «Теоретичні та технологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності та здорового способу життя різних груп населення» (номер держреєстрації 0121U107534), керівники теми – д. фіз. вих., професор Дутчак М. В., д. фіз. вих., професор Андрєєва О. В.

Роль автора (як співвиконавця) полягала в обґрунтуванні, розробці та перевірці ефективності технології оздоровчо-рекреаційних занять в умовах розважального центру, спрямованої на організацію активного сімейного дозвілля, забезпечення високої якості рекреаційних послуг та досягнення рекреаційного ефекту.

Наукова новизна одержаних наукових результатів полягає в тому, що в роботі:

- вперше визначено соціально-психологічні засади організації оздоровчо-рекреаційних занять в умовах розважальних центрів: встановлено рекреаційні потреби сімей з дітьми, визначено мотиви занять активним дозвіллям загалом та зимовими видами рекреації зокрема, причини, що перешкоджають організації активного сімейного дозвілля, особливості організації активного відпочинку в місцях сімейного дозвілля, переваги та недоліки організації сімейного дозвілля в умовах торговельно-розважальних центрів;

- вперше науково обґрунтовано оздоровчо-рекреаційну технологію з використанням зимових видів рекреації в умовах розважальних центрів, спрямовану на організацію активного сімейного відпочинку, в основі якої визначені соціально-психологічні передумови, а структура складається з мети, принципів, етапів (організаційний, практичний, контрольний), завдань, очікуваних результатів, форм організації, засобів, критеріїв ефективності;

- вперше обґрунтовано та розроблено методику оцінки рівня сімейного благополуччя, яка включає такі параметри: якість сімейного життя, стан

здоров'я членів сім'ї, психологічний клімат в сім'ї, рівень соціального благополуччя сім'ї, ступінь задоволеності повсякденним сімейним життям, емоційний фон, ступінь підтримки між членами сім'ї, соціальна активність сім'ї; уточнено поняття, згідно з яким сімейне благополуччя сімей з дітьми в поточний період – це стан сім'ї, що характеризується високим ступенем задоволеності повсякденним сімейним життям й орієнтацією сім'ї на спільне активне дозвілля;

- розширено та доповнено наукові положення про значущість оптимального рівня рухової активності для досягнення рекреаційного ефекту, дістали подальшого розвитку дані про взаємозв'язок між рівнем рухової активності, якістю життя людини та сімейним благополуччям, що дозволило використати їх як чинники залучення населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності;

- доповнено теоретичні положення про організацію оздоровчо-рекреаційних занять з використанням зимових видів рекреації, перспективність впровадження різних форм рухової активності на відкритому повітрі та у приміщеннях для організації сімейного дозвілля та активного відпочинку осіб різних вікових груп;

- дістали подальшого розвитку дані про провідну роль сім'ї у формуванні позитивного ставлення дітей до рухової активності, установки на систематичні заняття фізичними вправами та активний спосіб життя, про взаємозв'язок між активним сімейним дозвіллям та благополуччям сім'ї.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у розробці оздоровчо-рекреаційної технології на основі використання різноманітних форм занять та засобів зимової рекреації в умовах розважальних центрів. Сформульовані в дисертації висновки і пропозиції використано для впровадження в матеріали навчальних дисциплін «Інноваційні технології у рекреації», «Спортивна анімація» Національного університету фізичного виховання і спорту України, в практику роботи Громадської організації «МОЛОДЬ. НАУКА. СПОРТ. ЗДОРОВИЙ РУХ УКРАЇНИ».

Теоретичне значення отриманих результатів. Отримані в роботі результати дозволили систематизувати масив наукової і науково-методичної інформації, розширити існуючі уявлення щодо використання оздоровчо-рекреаційних технологій у підвищенні рівня залученості населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності та досягнення рекреаційного ефекту. Результати, отримані у ході дослідження, можуть стати методичною основою для подальшої розробки проблематики із деталізацією теоретичних положень для впровадження у практику роботи розважальних центрів, забезпечення високої якості рекреаційних послуг.

Ступінь обґрунтованості і достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації, що висвітлені у дисертаційній

роботі, повною мірою відповідають меті і завданням та обґрунтовані наведеними даними згідно з результатами дослідження. Розв'язання поставлених у роботі завдань супроводжується використанням комплексу взаємозв'язаних сучасних валідних методів дослідження. Отримані результати дослідження базуються на достатньому фактичному матеріалі, що цілком забезпечує належну достовірність і обґрунтованість основних наукових положень дисертаційної роботи та сформульованих у ній висновків. Ступінь вірогідності отриманих кількісних даних забезпечений значним обсягом дослідження, кількістю випробовуваних, отриманими цифровими даними, використанням у роботі сучасних методів дослідження та застосуванням адекватних методів математичного опрацювання матеріалів.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні наукові положення дисертації опубліковано в наукових журналах та представлено в матеріалах та тезах на науково-практичних конференціях різного рівня. В опублікованих наукових працях зі співавторами та без дисертант самостійно виконав експериментальну частину дослідження та проаналізував отримані результати. Наукові результати дисертації висвітлені в 13 наукових публікаціях: 6 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 3 статті у науковому виданні з переліку наукових фахових видань України, яке проіндексоване у базі даних Scopus (Q2), 4 публікації апробаційного характеру.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації оприлюднені у матеріалах конференцій та доповідях на XII–XIII Міжнародних конференціях молодих вчених «Молодь та олімпійський рух» (Київ, 2019, 2020), Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції, приуроченій Всесвітньому дню науки «Оздоровчо-рекреаційна рухова активність у сучасному суспільстві» (Чернівці, 2020), V–VI Міжнародних науково-практичних конференціях «Сталий розвиток і спадщина у спорті» (Київ, 2021, 2022), XIII Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення» (Львів, 2022), II Всеукраїнській електронній конференції «Перспективи, проблеми та наявні здобутки розвитку фізичної культури і спорту в Україні» (Вінниця, 2019), науково-методичних конференціях кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України (2018–2022).

Конкретний особистий внесок дисертанта в одержання наукових результатів, що виносяться на захист. Мету та завдання дослідження було сформульовано із науковим керівником. Здобувачем самостійно проаналізовано фахову науково-методичну літературу та передовий досвід, науково обґрунтовано соціально-психологічні засади організації активного сімейного дозвілля в умовах розважального центру та апробовано оздоровчо-рекреаційну технологію з використанням зимових видів рекреації, спрямовану на залучення

населення до рухової активності, забезпечення високої якості рекреаційних послуг та досягнення рекреаційного ефекту. Усі розділи власних досліджень, висновки та аналіз отриманих результатів дисертації оформлені автором самостійно. Здобувачем сформульовано висновки, які повністю відповідають поставленим завданням, підготовлено матеріали для наукових публікацій та для впровадження наукових розробок у практику.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію викладено грамотною українською мовою. Структура дисертації та стиль її подання відповідають вимогам МОН України. Побудова логічна. Адекватно використано наукові терміни. Цифровий матеріал структуровано в таблицях та рисунках, що полегшує сприйняття змісту матеріалу, представленого в розділах.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Дисертаційна робота Мальцева Д. К. на тему: «Соціально-психологічні засади організації сімейного дозвілля з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій» є завершеним науковим дослідженням і за змістом повністю відповідає спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Рекомендація дисертації до захисту. Розглянувши дисертацію Мальцева Д. К. «Соціально-психологічні засади організації сімейного дозвілля з використанням оздоровчо-рекреаційних технологій» та наукові публікації за темою дисертації, визначивши особистий внесок у всіх зарахованих за темою дисертації наукових публікаціях, опублікованих із співавторами, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення вважаємо, що робота є актуальною, виконана здобувачем ступеня доктора філософії особисто, являє собою повністю завершену наукову працю, під час підготовки якої застосовувалися сучасні методи дослідження, має наукову новизну, практичне значення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, нове розв'язання актуального наукового завдання щодо теоретичного обґрунтування соціально-психологічних засад організації активного сімейного дозвілля в умовах розважального центру та апробування оздоровчо-рекреаційної технології з використанням зимових видів рекреації, спрямованої на залучення населення до рухової активності, забезпечення високої якості рекреаційних послуг та досягнення рекреаційного ефекту, адекватна поставленій меті та містить висновки, які відповідають завданням. Було проведено метрологічну експертизу дисертаційного дослідження. У роботі відсутні порушення академічної доброчесності. Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам, передбаченим пп. 6–7 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії, та рекомендується до захисту з метою присудження здобувачу Мальцеву Дмитру

Костянтиновичу ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Комісія рекомендує ректору НУФВСУ утворити спеціалізовану вчену раду для розгляду та проведення разового захисту дисертації Мальцева Дмитра Костянтиновича з метою присудження йому ступеня доктора філософії у такому складі:

голова спеціалізованої вченої ради: Гончарова Наталія Миколаївна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри кінезіології та фізкультурно-спортивної реабілітації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Пальчук Марія Борисівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання Національного університету фізичного виховання і спорту України;

рецензент: Ковальова Наталія Володимирівна, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації Національного університету фізичного виховання і спорту України;

опонент: Пангелова Наталія Євгенівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

опонент: Гакман Анна Вікторівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Чернівецького національного університету імені Ю. Федьковича.

Висновок підготувала комісія у складі:

Д. фіз. вих., доцент

Н. М. Гончарова

К. фіз.вих., доцент

М. Б. Пальчук

К. фіз.вих., доцент

Н. В. Ковальова

Голова засідання,
к.пед.н., професор

О. Л. Благій

Підписи Гончарової Н. М., Пальчук М. Б., Ковальової Н. В., Благій О. Л.
засвідчую

Наказник відділу кадрів
04.04.2023 р.

